

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
לשולחן השבת

"ראייה" בממדים של שנת הקהל

הרב חיים בנימיני



לאחר שחוויתי את אימי השואה בהונגריה מולדתי, זוכיתי להינצל בחסדי ה' ובניסים גלויים ממחנה הריכוז ברג'בלזן, הגעתי ארצה בחודש מנחם אב תש"ה (1945). הצטרפתי לקיבוץ יבנה, ושילבתי עבודה חקלאית ופעילות הגנה עם לימוד תורה. בשלב מסוים, פנו אליי מטעם "המחלקה לחינוך תורני" בסוכנות, והציעו לי לשמש כראש ישיבה בריו דה ז'נרו, ברזיל. הסתייגתי מהרעיון לעזוב את הארץ, אך לאחר שנועצתי ברבנים שהורו לי לקבל את ההצעה, חזרתי הביתה והודעתי לאשתי, "נוסעים לברזיל".

בחדש תמוז תשי"ד (1954), הגענו לחופי ברזיל. כששאלתי את האנשים שבאו לקבל את פנינו, "היכן הישיבה?", הם ענו בתמיהה, "ישיבה, כאן בריו דה ז'נרו?! על מה אתה מדבר?" הזדרזתי להודיע על כך לסוכנות בירושלים, אך תשובת הייתה: "החווה הוא הרי לשנתיים. אם אתם כבר שם, עשו כמיטב יכולתכם".

באחד הימים הלכתי עם אשתי ברחוב ושוחחנו בעברית. פתאום ניגש אליי נער מקומי ששמע אותנו מדברים עברית, ושאל אם אנחנו מישראל. "כן", עניתי, ושאלתי אם הוא מעוניין לשימוע משהו מישראל ולדבר קצת עברית. הוא נענה ברצון להזמנה, וכשבא לביתי הביא עמו עוד שני חברים. באותו שלב אפילו ריהוט לא היה לנו. ישבנו על הרצפה, וסיפרתי להם את סיפור מלחמת אברהם אבינו בארבעת המלכים מתוך פרשת לך לך.

מאותו מפגש ראשוני נוסד חוג לימוד לצעירים, שהתפתח והוליד חוגים נוספים בהשתתפות למעלה ממאה ושלושים איש, עד שבסופו של דבר נפתח בית ספר - "בראילן" שמו. בתום שנתיים ביקשו מהסוכנות שנאריך את החווה בשנה נוספת. כשחזרנו לארץ אחרי שלוש שנים, למדו כשש מאות תלמידים בבית הספר בראילן.

לאחר שובי ארצה בשנת תשי"ט (1959) ניהלתי חווה חקלאית בשפיר. במשרד החינוך כעסו על שאני מלמד את התלמידים לימודי קודש, וראש המועצה נלחץ מהעניין. "שמעתי שבניו יורק יש צדיק אחד שאפשר להתייעץ איתו", סיפר. אחרי שכתבתי לרבי, זכיתי לקבל את המכתב הראשון שבו הדריך אותי להמשיך בדרכי נועם ובדרכי שלום, וכך לא יוכלו להפריע. אז נוצר הקשר הראשון שלי עם הרבי.

בהמשך התמנתי לראש הישיבה התיכונית החדשה במרכז שפירא - שלימים נקראה ישיבת "אור עציון". הרביתי לכתוב לרבי זכיתי לעצותיו, ברכותיו והדרכתו, והקשר שלי עם חב"ד הלך

והתהדק. היו מי שנטייתי לחב"ד לא מצאה חן בעיניהם, ובאמצע שנת תשכ"ג (1963) קיבלתי הודעת פיטורין. למרות שקמה מחאה מצד הורים, מורים ומפקחים, החלטתי שאיני רוצה להיכנס למלחמות ועזבתי את הישיבה. בהשגחה פרטית, באותה תקופה ממש קיבלתי טלפון מהסוכנות, שמבית הספר "בראילן" בריו דה ז'נרו פנו אליהם וביקשו שנחזור. כך, בהסכמת וברכת הרבי, חזרנו לברזיל.

במשך שש השנים מאז עזבנו, מצבו הרוחני של בית הספר ירד מאוד. היה זה אמנם בית ספר דתי, אך מאחר שרוב התלמידים לא באו מבתיים דתיים, ובסופי שבוע שהו בבתיהם, כל העבודה החינוכית של השבוע במידה רבה הלכה לאיבוד. הבנתי שלא ישיבה, קשה יהיה לחולל שינוי ברקיימא.

כך, בשנת תשכ"ו (1966) קמה "ישיבת מחנה ישראל" בעיר פטרופוליס - עיר עתיקה בהרים הסמוכים לריו, ששימשה מעון קיץ של מלכי ברזיל - עם עשרים תלמידים מכל רחבי ברזיל, רובם ככולם מבתיים לא דתיים. ביי"ב בתמוז באותה שנה נסעתי לראשונה לרבי, והשתתפתי בהתוועדות שערך לכבוד "חג הגאולה" של אדמו"ר הריי"צ. הושיבו אותי על הבימה של הרבי, וכאשר הורה לשלוחים - שמספרם אז היה מועט יחסית להיום - לומר "לחיים", הסתובב אליי ואמר בחיוך רחב, "גם אתה הרי שליח!"

«



מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1700 עדויות מכלי ראשון, אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.



למחרת זכיתי להיכנס ליחידות, והרבי הרעיף עליי ברכות רבות בקשר לישיבה ולכל יתר העניינים שעליהם כתבתי. גם בשבת שאל הרבי בהתוועדות, "איפה בנימיני?", והעניק לי עוגה - "לעקאח" - מצלחתו.

בסוף אותה שנה, הייתי אמור לסיים את שליחותי מטעם הסוכנות ושבתי ארצה עם המשפחה. מאחר שהרבי הורה לי להמשיך "לפחות עד שתתבסס הישיבה", חזרתי מיד לברזיל עם אשתי ועם בני הצעיר, בעוד הבנות, המבוגרות יותר, נשארו בארץ. הריחוק מהבנות היה מאוד קשה עבור אשתי, והיא החליטה לחזור ארצה, וכך במשך כשנתיים נותרתי שם עם התלמידים, ואשתי הייתה בארץ עם הילדים, עד שבשנת תשכ"ט (1969) הרבי התיר לי לשוב ארצה.

כעבור כמה שנים, בערב פסח תשל"ג (1973) קיבלתי טלפון מברזיל: "עד מתי תישאר שם ותיתן לישיבה להתפרק?" התחילו לשלוח משלחות לרבי שיחזיר אותי לברזיל, ובסופו של דבר הורה לי הרבי להיוועץ בידידים. נועצתי בחסידים ר' לייזר ננס, ר' חנוך גליצנשטיין, ובמשפיע ר' מענדל פוטרפס, שאף ביקר בישיבה בשנותיה הראשונות על פי הוראת הרבי - וכולם אמרו שאני צריך לחזור.

לפני שחזרנו לברזיל בפעם השלישית, נסענו לרבי. "אמנם איש לא חשב שתצטרפו לחזור לברזיל", אמר, "אבל כנראה נשארו שם ניצוצות שלא הספקתם לברר בשליחות הראשונה". ברוך ה', למרות שהיו מכשולים והתנגדויות, הישיבה הלכה והתרחבה, מצבה הרוחני השתפר, הבחורים החלו ללמוד חסידות ואף עסקו בפעילות הפצת יהדות. היה זה עוד לפני שהוקמו בתי חב"ד ברחבי ברזיל, והתלמידים היו יוצאים שלוש פעמים בשנה לקהילות יהודיות ברחבי המדינה הענקית ומפיצים יהדות באהבה.

בהמשך הבנו שיש צורך במוסד מקביל לבנות. הרבי הורה ששני המוסדות לא יהיו באותה עיר, וכך קמה "מכללת מחנה ישראל" לבנות בעיר טרוזופוליס הסמוכה. אשתי ניהלה את המוסד, ובמשך שלוש שנים היא שהתה שם כל השבוע עם התלמידות, ופעם בשבוע היינו נפגשים. ברוך ה', לפחות חמישים זוגות מבוגרי ובוגרות המוסדות הללו הקימו בתים כשרים בישראל, והיום לדיהם לומדים בישיבה.

הקמת המוסדות הללו לוותה בהרבה סייעתא דשמיא, אך גם בלא מעט התנגדות מצד גורמים שונים, כולל מקרב היהודים המקומיים. באחת היחידויות שהיו לנו עם הרבי, שאלה אשתי, "למה הכל הולך כל כך קשה?" תשובת הרבי הייתה, "מאחר שבעבודתכם אתם נלחמים נגד ההתבוללות, ממילא ה'סטרוא אחרא' מנסה להשיב מלחמה שיערה. כמשל נר, שלפני שהוא נגמר ופָּקָה, האש פתאום קופצת ורועשת. לא צריך להיבהל מכך, ואדרבה צריך להוסיף ולעשות עוד יותר".

בשנת תשמ"ח (1987), שהייתה שנת "הקהל", נסעתי להשתתף בכינוס השלוחים העולמי הראשון שנערך בניו יורק. לכבוד ראש חודש כסלו, יצא מאמר מוגה מהרבי על הפסוק "ושבתי בשלום לבית אבי", והרבי חילק אותו למאות השלוחים שנכחו במקום. אחרי שעברתי וקיבלתי מידי הרבי את המאמר, התחלתי להתקדם ואז נקראתי לחזור. הרבי הושיט לי מאמר נוסף, ובחיוך רחב אמר, "זה עבור חמש עשרה השנים שלא התראינו".

הייתי המום, ותהיתי לפשר כוונת הרבי; הלא לאורך השנים

האחרונות ביקרתי אצל הרבי לפחות פעם בשנתיים? שאלתי את המזכירים, משפיעים וחסידים, אך ההסברים שהציעו לא הניחו את דעתי. החלטתי לכתוב ולשאל את הרבי. בחנוכה קיבלתי מכתב מהרבי, ובשולי המכתב הוסיף הרבי הערה: "לאמירתי על דבר שלא התראינו בט"ו שנים - הרי זה בא בהמשך לדיבורי לאחרונה ובארוכה כו' אודות הקהל (ו'ראייה' בממדים המתאימים לזה) - ובקשר לשני 'הקהל' האחרונים (י"ד-ט"ו שנים) לבטל החזקה דג' פעמים על ידי ביקורו עתה".

עשיתי חשבון והתברר שאמנם ביקרתי אצל הרבי פעמים רבות במהלך חמש עשרה השנים האחרונות, אך דווקא בשתי שנות ה"הקהל" שחלו במהלך אותן שנים, לא הגעתי אל הרבי "לראות ולהיראות", ולכך התכוון הרבי בדבריו "חמש עשרה השנים שלא התראינו!"

לאורך השנים, כתבנו לרבי כשמונה מאות מכתבים, וזכינו לקבל למעלה ממאה וחמישים מכתבים ובהם הדרכות והוראות, ברכות ועידוד להמשך העשייה. ברוך ה', זכינו לראות כיצד ברכות הרבי התממשו. לפני הקמת הישיבה היו רבנים בברזיל - איש מהם, אגב, לא נולד וגדל במדינה - שאמרו לי, "שערות יצמחו על כף ידך, אבל ישיבה כאן לא תהיה!" ברוך ה', שערות לא צמחו על כף ידי, אבל יש היום בברזיל שלוש ישיבות, עם אלפי בוגרים, שלמעלה מארבעים מהם משמשים שלוחים ורבני קהילות ברחבי המדינה.

הרב חיים בנימיני הקים את ישיבת "מחנה ישראל" בעיר פטרופוליס, ברזיל, בשנת תשכ"ו (1966), ועמד בראשה עד שנת תשס"ח (2008). הוא רואיין בחודש ניסן תשס"ט (2009).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשכ"ח (1967) — במכתב לרב יהושע הוטנר, מנהל מוסדות "יד הרב הרצוג" - "מכון התלמוד הישראלי" ומפעל "האנציקלופדיה התלמודית", מאשר הרבי את קבלת ספרי המכון וכרך חדש בסדרת האנציקלופדיה התלמודית שנשלחו אליו. אחרי שמודה לו ומשבחו על "שעלה בידו להדפיס בצורה חיצונית נאה, מתאים לציווי חכמינו ז"ל 'זה א-לי ואנוהו'", חותם הרבי את מכתבו בהערה: "אתאפק לא אוכל... לעורר על גודל ההפסק בזמן בין כרך לכרך באנציקלופדיה התלמודית, ואצפה אשר תזכורת זו והתעוררות זו תקדים הופעת הכרכים הבאים בכל האפשר, וחפץ ה' בידם יצליח להגדיל תורה ולהאדירה".¹ כ"ה במרחשון

< תשי"ז (1956) — בשבת פרשת תולדות, בעיצומו של "מבצע קדש", אמר הרבי מאמר המתחיל בפסוק "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה", ובו רמז למאורעות המלחמה בישראל. הרבי בכה מאוד במהלך אמירת המאמר, תוך כדי שהסביר באריכות שגם כאשר ישראל נכשלים בחטא ופוגמים בתורה, הרי מצד אהבתו העצמית של ה' אליהם, הם ראוים לניצחון ולגאולה.² כ"ט במרחשון

1 אגרות קודש כה עמ' כו
2 תורת מנחם יח, עמ' 195